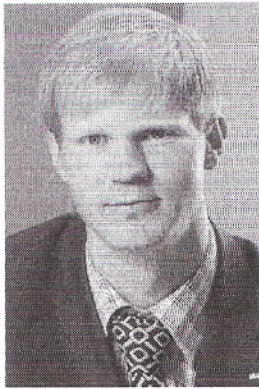

SEB padomi

Biznesa finansēšanai jāmeklē inovatīvi risinājumi

Kaspars Dēlinš, *SEB bankas* valdes loceklis, viceprezidents, Lielo uzņēmumu un finanšu tirgus divīzijas vadītājs Latvijā

Globālajā finanšu tirgū valdot zināmam saspīlējumam, uzņēmējiem jābūt īpaši piesardzīgiem un gataviem pārmaiņām. Jārēķinās, ka globālā ekonomikas lejupslīde var mazināt pieprasījumu pēc precēm un pakalpojumiem, kas negatīvi ietekmēs to cenu. Globālajos kredītu tirgos var turpināties procentu likmju un valūtas

kursa svārstības, savukārt Latvijā var samazināties pieejamais ārvalstu investīciju apjoms. Tādējādi uzņēmējiem, lai arī daļēji piespiedu kārtā, jādomā, kā optimizēt uzņēmuma darbību un resursu izmaksas.

SEB banka uzņēmējiem iesaka:

- Fiksēt kredīta likmi uz noteiktu laika periodu, lai izvairītos no neparedzamām procentu likmju indeksu -LIBOR, EURIBOR, RIGIBOR – svārstībām. *SEB bankā* ikvienam klientam ir iespēja saņemt konsultāciju un kopā ar bankas darbinieku atrast sevam uzņēmumam piemērotāko risinājumu, lai izvairītos no svārstīgo likmju riska. Minēto pakalpojumu jomā *SEB banka* ir līderis darbā ar Latvijas uzņēmējiem – kopējais darījumu apjoms pārsniedz jau 400 miljonus eiro. Pakalpojums izmantojams atkarībā no esošās un prognozējamās situācijas procentu likmju tirgos.
- Rūpīgi izvēlēties, kādā valūtā uzņemties kredītsaistības. Vislabāk to darīt tajā valūtā, kādā uzņēmumam ir ienākošā naudas plūsma. Tāpat ir svarīgi sabalansēt valūtas operācijas – ja ieņēmumi ir pārsvarā latos, tad arī darījumus ieteicams kartot latos. *SEB banka* iesaka izmantot dažādus

valūtas risku sedzošus finanšu instrumentus, kas fiksē valūtas kursa nākotnes vērtību, kā arī konsultē klientus par iespēju fiksēt valūtas kursu – gan noteiktam laika periodam, gan vienam konkrētam darījumam.

- Pašreizējā ekonomiskajā situācijā ir jāseko iespējām – banka nav vienīgā iestāde, kas var uzņēmumam palīdzēt piesaistīt finanšu resursus. Uzņēmējdarbības nodrošināšanai var izmantot ne tikai banku kredītus, bet arī alternatīvas finansēšanas iespējas – investīciju fondus vai privātos investorus, kas vēlas ieguldīt uzņēmuma pamatkapitālā vai aizdot naudu uzņēmumam ar lielākiem peļņas procentiem kā banka (*mezonīna finansējums*). *SEB banka* informē savus klientus par šādām iespējām, kā arī iesaka konsultēties ar *SEB grupas* uzņēmuma *SEB Enskilda specialīstiem*, kas nodarbojas ar kapitāla piesaisti uzņēmējiem.

Rihards Svelpe, finanšu investīciju kompānijas *PriBalt Capital* valdes priekšsēdētājs

Mūsdienu biznesa finansēšanas modelis prasa inovatīvu pieeju. Tradicionālā privātā un bankas finansējuma apvienošana vairs nesola konkurētspējīgu attīstību. Svarīgi ir saprast, ka banka un finanšu investīciju kompānija nav konkurenti, tāpēc nav nepieciešams izvēlēties vienu no

abiem – tos apvienojot, ir iespējams sasniegt augstāku atdevi un finansēt vērienīgākus projektus. Mūsdienu komercdarbības finansējuma strukturā ietilpst paša komersanta kapitāls (privātais kapitāls un investīciju kompānijas kapitāls), kā arī kredīts (banku kredīts vai mezonīna kredīts).

Veiksmīgs piemērs ir Latvijā pazīstamais būvmateriālu tirdzniecības uzņēmums DEPO, kurš biznesa idejai piesaistīja investoru un trīs gadu laikā kļuva par nozares līderi. Arī saldētās pārtikas tirdzniecības uzņēmums FFL veica kompāniju apvienošanu, investoru piesaisti un dažu gadu laikā kļuva par tirgus līderi. Tāpat modernās biznesa finansēšanas praksi Latvijā uzskatāmi demonstrē *Dobeles dzirnavnieks* – ekspansijai Ukrainā tas ir piesaistījis investoru un šobrīd aktīvi virzās ārvalstu tirzū.

Lai nekļūtu par parādnieku

Lolita Rūsiņa

Tā saukto sliktu jeb peļņu nenesošu kredītu apjoms līdz gada beigām varētu pieaug četras reizes, sasniedzot 1,5–2%, aprīļa beigās prognozēja jaunā ievēlētā Finanšu un kapitāla tirgus komisijas vadītāja Irēna Krūmane. Kaut gan par krīzi runāt nav pamata un arī *SEB bankā* kredītu nemaksātāju skaits būtiski nepieaug, saspringtajā ekonomiskajā situācijā ir īpaši svarīgi ievērot atbildīgas aizņemšanās principus.

Kredītņēmēju kļūdas

Starptautiskā pieredze liecina, ka optimāls kredītsaistību ikmēneša maksājums ir 30–40% no ienākumiem. Taču nereti šis apmērs tiek būtiski pārsniegts. Iemesli – kredītņēmēji nākotnē skatās pārāk optimistiski un domā, ka ienākumi tikai pieaugs, savukārt izdevumi paliks iepriekšējā līmenī, stāsta *SEB bankas* Privatpersonu apkalpošanas atbalsta pārvaldes Kredīšanas atbalsta nodaļas vadītāja Elza Zandersone. Daudz kļūdu pieļauj kredītņēmēji, kuri, iegādājoties mājokli, neapzinās papildus izdevumus par apsaimniekošanu, komunālajiem pakalpojumiem, transporta izdevumiem. Kredītņēmējs vienmēr var meklēt padomu pie bankas darbiniekiem, kuri izvērtēs kredītņēmēja finansiālo stāvokli un iespējamo kredītsaistību apjomu, vai cilvēkiem no malas, kuri bez emocijām un diezgan objektīvi novērtēs esošo situāciju.

Aprošināšanas programmas

Saprātīga un atbildīga aizņemšanās nebeidzas tikai ar savu finansiālo iespēju izvērtēšanu. Noteikti ir jāpārdomā, kas notiks ar ģimenes budžetu, kredītsaistībām, ja kredītņēmējs smagi saslims, zaudēs darbu vai notiks nelaimes gadījums. Arī Latvijā par to domā arvien vairāk kredītņēmēji.

Latvijas komercbankas, tostarp arī *SEB banka*, kredītņēmējiem piedāvā dažādu veidu aprošināšanas programmas:

- kredītņēmēja dzīvības aprošināšana, kas aprošina kredītņēmēja dzīvību un nāves gadījumā sedz kredītsaistības, līdz ar to ģimēni un mantiniekus atstājot bez kredītsaistību nastas;
- nelaimes gadījumu aprošināšana, kas aprošina kredītņēmēju pret dažādiem nelaimes gadījumiem un invaliditāti;
- *SEB banka* ir vienīgā banka Latvijā, kas jau nepilnu gadu kredītņēmējiem piedāvā kredītu maksājumu aprošināšanu, kas palīdzēs pildīt savas finansiālās saistības piespiedu bezdarba, īslaicīgas darbnespējas vai hospitalizācijas gadījumos.

1

Pozīcija
Svarīgākais – nelauties pesimismam un panikai

2

Aktualitāte
Jauns zīmols, jauni apvāršņi

3

Pētījums
Jaunie uzņēmēji grib aizņemties izdevīgāk

4

SEB padomi
Biznesa finansēšanai jāmeklē inovatīvi risinājumi

5

Prognozes
Mājokļu tirgus 2008 – trīs attīstības scenāriji

6

Pakalpojumi
Privātie pensiju fondi – modi nomaina izpratne

7

SEB sabiedrībai
Pret globālo sasīšanu – ar atjautīgiem idejām